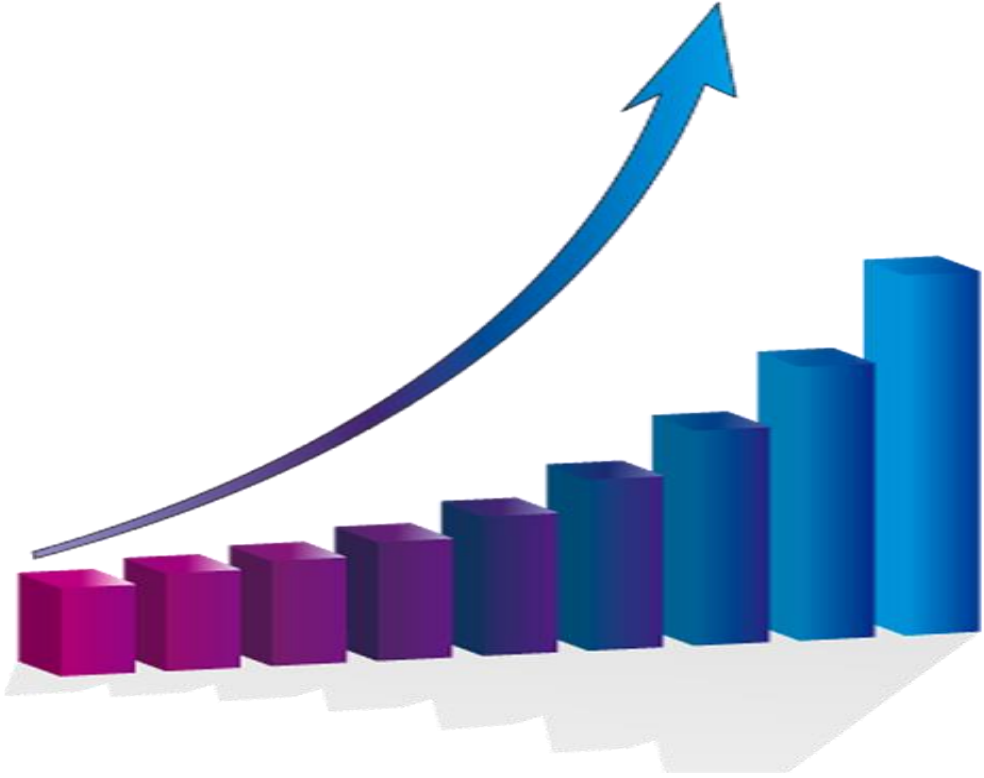

T.C.
BURSA VALİLİĞİ

BURSA 2023 SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

OCAK 2024

İÇİNDEKİLER

	<u>SAYFA NO</u>
I. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER	1
II. İDARİ YAPI VE NÜFUS	2
III. EKONOMİK YAPI	4
1. İŞ VE ÇALIŞMA HAYATI	7
2. SANAYİ	11
3. DIŞ TİCARET	13
4. BANKACILIK	18
5. KAMU GELİR/GİDER DURUMU.....	21
6. TARIM	23
IV. EĞİTİM	27
V. ENERJİ	30
VI. SAĞLIK	31
VII. SOSYAL HİZMETLER	32
VIII. TURİZM	35
IX. SPOR	36
X. ULAŞTIRMA	37

ÖNSÖZ

Yeryüzünde şehirleşme olgusunun ortaya çıktığı neolitik dönemden günümüze kadar kurulmuş bazı şehirler diğer birçok şehrin aksine önemini yitirmemiş aksine ait olduğu uygarlığa katkı sağlamaya, dünya tarihini etkilemeye devam etmiştir. Şehirlerin üzerinde inşa edildiği ticari, ekonomik yollar, çevresiyle kurduğu siyasi ve kültürel bağlar onları daha aydın/kozmopolit hale getirmiş; gelişime açık bireyleri, bilime açık zihniyetleri ve dönüşüme kayıtsız olmayan toplumlara doğurmuştur. Nitekim medeniyetler tarihi bir bakıma şehirlerin, insanoğlunun varlık gösterdiği ve onun eylemlerinin yansıması olan, akla gelebilecek hemen her alanda rekabetinin sonucudur.

Böyle bir öneme sahip Bursa ili Müslüman Türk uygarlıkların geleneği başta olmak üzere Roma, Yunan ve Antik Çağ Anadolu kültürlerinin birikimine sahip olduğu gibi tarih boyunca her türlü sosyal fonksiyon ile beslendiğinden geleceğe açık umutla bakan bir çehreye sahiptir.

Tarihi; Anadolu topraklarının tarihi ile bütünleşmiş şehrin oluşumu ve gelişimi antik çağlardan günümüze tarım, ticaret, üretim ve nihayet sanayi temelinde gerçekleşmiştir.

Denizlere- boğazlara açık kapı olması, geniş ovalarının verimliliği, kültürel-siyasi- ekonomik vb. birçok dinamiğin ana arterlerinin üzerinde bulunması ve Uludağ (birçok kültürde manevi değeri yadsınamaz) eteğinde kurulmasına karşın şehrin “background” un geniş olması, onu sürekli gelişen, değişen ve değiştiren bir canlıya dönüştürmüştür.

Tarihinden edindiği misyon ve vizyon ile bugün ülke sanayimiz açısından önemli bir konumda olan ilimiz, çağdaş dünyanın getirdiği yenilikler neticesinde sanayi ve turizm başta olmak üzere her alanda gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde ağır bir rekabetle karşı karşıyadır.

Sürdürülebilir kalkınmaya öncelikle yön verecek, kalkınma süreci boyunca sosyal denge ve adaleti sağlayacak politikaların uygulanması gerektiği yanı sıra yerel unsurların potansiyelinin ortaya çıkarılması, yerel odaklı çözümlerin desteklenmesi, bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik farkların kapatılması, ekonomik gelişmişliğin sadece nicel değil nitel olmasına önem verilmesi de gerekmektedir.

Bütün bu ekonomik, sosyal, kültürel çalışma ve rekabetle baş edebilmek, en başta toplumun her kesiminin sağlam ve sağlıklı bilgilendirilmesi ile mümkün olabilecektir. Öyle ki; çağımızda bilgi, tükenmeyen ve her gün yeniden üretilen bir kaynak olarak her türlü sosyal ve iktisadi faaliyette en önemli ve temel girdi haline gelmiştir.

1 Ocak 2023 ile 31 Aralık 2023 arası verileri içeren bu yayının amacı da Bursa ilinin ekonomik, sosyal, kültürel vb. varlıklarının özet gösterge ve istatistiklerini ilgililere anlaşılır ve takibi kolay bir mahiyette sunmaktır. Böylece Bursa'nın potansiyeli daha iyi tanımlanacak, Türkiye ölçeğinde kıyaslanması kolaylaşacaktır.

Son söz olarak; bu çalışmanın bu vb. alanlardaki akademik çalışmalara doğru ve yeterli kaynak teşkil etmesini arzu ediyor, katkı sunmak isteyen her bir bireye açık olduğunu ifade etmek istiyoruz.

MAHMUT DEMİRTAŞ
VALİ

İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

NÜFUSU (2023)	3.214.571
YÜZÖLÇÜMÜ (km²)	10.882
YÜZÖLÇÜMÜ BAKIMINDAN SIRASI	27.
NÜFUS YOĞUNLUĞU (km²)	308
KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GSYİH (\$) (2022)	11.591
İTHALAT (Bin \$) (2023)	10.625.230
İHRACAT (Bin \$) (2023)	12.735.722
DIŞ TİCARET HACMİ (Bin \$) (2023)	23.360.952
ÜLKE DIŞ TİCARET HACMİNDEKİ PAYI (%) (2023)	3,78
İL LİMANLARINDA YÜKLEME-BOŞALTMA YAPILAN TOPLAM GEMİ/YÜK (2023)	3.870 adet 5.819.168 ton
TOPLAM İŞYERİ SAYISI (2023/9)	91.776
SOSYAL GÜVL. KAPSAMINDA ÇALIŞAN SAYISI	1.047.752
SOSYAL GÜVL. KAPSAMINDA EMEKLİ SAYISI	699.719
SOSYAL GÜVL. KAPS. BAKM. YÜKÜMLÜ SAYISI	1.240.911
SOSYAL GÜVL. KAPSAM ORANI	99,50%
KAYITLI İŞSİZ SAYISI	94.489
AÇIK İŞ SAYISI	134.759
İŞE YERLEŞTİRME SAYISI	66.382

Kaynak: Bursa Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü

İDARİ YAPI VE NÜFUS

İLÇE SAYISI : 17
BELEDİYE SAYISI : 18 (1'i Büyükşehir Belediyesi)
MAHALLE SAYISI : 1060

İLÇELER İTİBARIYLA NÜFUSA İLİŞKİN BİLGİLER

İLÇE ADI	YÜZÖLÇÜ M (Km ²)	BURSA YÜZÖLÇÜM ÜNE ORANI	NÜFUS	BURSA NÜFUSUN A ORANI	NÜFUS YOĞUNLUĞU (Km ² YE DÜŞEN KİŞİ SAYISI)	YILLIK NÜFUS ARTIŞ HIZI
BÜYÜKORHAN	505	4,6	10.325	0,32%	20	-144
GEMLİK	401	3,7	122.171	3,80%	304	15,9
GÜRSU	106	1	103.770	3,22%	978	11,3
HARMANCIK	400	3,7	6.334	0,19%	5	-57,7
İNEGÖL	1.118	10,3	299.203	9,30%	267	15,9
İZNİK	753	6,9	44.988	1,39%	59	16,9
KARACABEY	1.158	10,6	85.765	2,66%	74	10,1
KELES	617	5,7	11.321	0,35%	18	-32,9
KESTEL	396	3,6	75.954	2,36%	191	24,6
MUDANYA	369	3,4	109.964	3,42%	298	17,9
MUSTAFAKEMALPAŞA	1.641	15,1	103.944	3,23%	63	16,1
NİLÜFER	552	5,1	543.934	16,92%	985	14
ORHANELİ	838	7,7	19.527	0,60%	23	-51,7
ORHANGAZİ	506	4,7	81.862	2,54%	161	9,2
OSMANGAZİ	621	5,7	885.273	27,53%	1425	-6,7
YENİŞEHİR	720	6,6	55.745	1,73%	77	16,3
YILDIRIM	110	1,1	654.491	20,36%	5949	-2,1
İL TOPLAMI	10.882	100	3.214.571	99,92%	308	6,2
TÜRKİYE	785.347	1,38	85.372.377	3,76%	110	%01,09

Kaynak: TÜİK 2023 Verileri

YILLAR İTİBARIYLA İLÇELERİN NÜFUS VE NÜFUS YOĞUNLUKLARI

İLÇESİ	2021 NÜFUSU	2022 NÜFUSU	2023 NÜFUSU
Büyükorhan	9.321	8.940	10.325
Gemlik	118.037	120.245	122.171
Gürsu	99.278	102.601	103.770
Harmancık	6.016	5.979	6.334
İnegöl	286.848	294.485	299.203
İznik	44.050	44.236	44.988
Karacabey	84.241	84.907	85.765
Keles	11.246	10.955	11.321
Kestel	72.439	74.109	75.954
Mudanya	105.308	108.011	109.964
Mustafakemalpaşa	101.407	102.284	103.944
Nilüfer	518.382	536.365	543.934
Orhaneli	18.786	18.543	19.527
Orhangazi	80.216	81.110	81.862
Osmangazi	884.451	891.250	885.273
Yenişehir	54.485	54.844	55.745
Yıldırım	653.307	655.856	654.491
GENEL TOPLAM	3.147.818	3.194.720	3.214.571

Kaynak: TÜİK 2023 Verileri

İLÇE ADI	NÜFUS YOĞUNLUĞU	NÜFUS YOĞUNLUĞU	NÜFUS YOĞUNLUĞU
	2021	2022	2023
Büyükorhan	18	18	20
Gemlik	294	300	304
Gürsu	937	968	978
Harmancık	15	15	5
İnegöl	257	263	267
İznik	59	59	59
Karacabey	73	73	74
Keles	18	18	18
Kestel	183	187	191
Mudanya	285	293	298
Mustafakemalpaşa	62	62	63
Nilüfer	939	972	985
Orhaneli	22	22	23
Orhangazi	159	160	161
Osmangazi	1424	1435	1425
Yenişehir	76	76	77
Yıldırım	5939	5962	5949
BURSA	302	307	308
TÜRKİYE	110	111	110

Kaynak: TÜİK 2023 Verileri

EKONOMİK YAPI

İLİN SOSYO / EKONOMİK GELİŞİMİŞLİK ENDEKSİ

SIRA NO	ENDEKS KONUSU	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
	GENEL SIRALAMA	27,80703946	6	30,43281763	5
I	DEMOGRAFİK GÖSTERGELER	3,1539623	6	1,148410668	20
II	İSTİHDAM GÖSTERGELERİ	3,246296086	11	4,924794091	7
III	EĞİTİM GÖSTERGELERİ	2,877444535	15	2,304489082	21
IV	SAĞLIK GÖSTERGELERİ	1,398086683	22	1,020088703	30
V	REKABETTÇİ VE YENİLİKÇİ KAPASİTE GÖSTERGELERİ	11,5567544	4	11,32680368	3
VI	MALİ GÖSTERGELER	2,771209338	7	3,296201382	7
VII	ERİŞİLEBİLİRLİLİK GÖSTERGELERİ	1,039748409	17	1,496550522	12
VII	YAŞAM KALİTESİ GÖSTERGELERİ	1,763537702	20	4,915479509	3

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	I.DEMOGRAFİK GÖSTERGELER	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	Nüfus Yoğunluğu (km ² düşen kişi sayısı)	250	5	287	6
2	Doğurganlık Hızı (çocuk sayısı)	1,77	52	1,86	35
3	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 yaş)	32,56	51	31,58	36
4	Net Göç Hızı (%)	5,94	10	0,29	57
5	Şehirleşme Oranı (%)	88,6	6	100	1

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	II. İSTİHDAM GÖSTERGELERİ	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	İşgücüne Katılma Oranı (15 + yaş) (%)	47,1	57	53	34
2	Çalışma Çağındaki Nüfusun (15-64) Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	69,82	17	69,22	23
3	İmalat San. İstihdamının Sigortalı İstihdam İçindeki Oranı (%)	46,99	4	44,41	3
4	SGK Kapsamında Aktif Çalışanların Nüfusa Oranı (%)	26,27	8	31,45	5
5	Ortalama Günlük Kazanç (₺)	42,5	24	115,81	8
6	Ortalama Günlük Kazanç / kadın (₺)	38,23	40	98,49	19
7	İstihdam Oranı (15 +) (%)	42,3	51	48,2	34

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	III. EĞİTİM GÖSTERGELERİ	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	Okuma Yazma Bilen Oranı (6 Yaş Ve Üzeri) (%)	95,92	13	97,65	23
2	Okuma Yazma Bilen Oranı / Kadın (6 Yaş Ve Üzeri) (Oran)	93,31	13	95,98	24
3	Genel Ortaöğretim Net Okullaşma Oranı (%)	33,01	52	43,9	44
4	Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Net Okullaşma Oranı (%)	46,24	14	45,07	20
5	Yüksekökol Ve Fakülte Bitirenlerin Oranı (15+) (%)	8,92	11	15,96	13

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	IV. SAĞLIK GÖSTERGELERİ	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	Yüz Bin Kişi Başına Toplam Hastane Yatak Sayısı	233,31	43	241,08	53
2	On Bin Kişi Başına Hekim Sayısı	14,37	26	15,95	35
3	On Bin Kişi Başına Diş Hekimi Sayısı	2,87	17	3,34	14
4	On Bin Kişiye Düşen Eczacı Sayısı	3,43	29	3,49	38
5	Genel Sağlık Sigortası Primi Devlet Tarafından Ödenenlerin Nüfusa Oranı (%)	4,1	78	4,25	69

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	V. ERİŞİLEBİLİRLİK GÖSTERGELERİ	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	Havalanına Uzaklığı (km)	50	42	50	35
2	Bir Kişiye Düşen Mobil Telefon Abone Sayısı	0,83	17	0,93	15
3	İlin Otoyol ve Devlet Yollarına Göre Yük-km Değeri	6423185	5	9096641	4
4	Demir Yolu Hattının Yüzölçümüne Oranı (km/km2)	0	57	0	58

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	VI. MALİ GÖSTERGELER	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	Teşvik Belgeli Yatırım Tutarının Türkiye İçindeki Payı (%)	3,43	5	3,68	8
2	Banka Kredilerinin Türkiye İçindeki Payı (%)	2,73	5	2,72	5
3	Banka Mevduatlarının Türkiye İçindeki Payı (%)	2,26	4	2,37	5
4	Kişi Başına Düşen Mevduat Miktarı (₺)	5324,76	12	16116,94	12
5	Bin Kişiye Düşen İnternet Bankacılığındaki Aktif Bireysel Müşteri Sayısı	106,25	8	251,84	12
6	Bin Kişiye Düşen İnternet Bankacılığındaki Aktif Kurumsal Müşteri Sayısı	12,23	7	19,11	6
7	Kişi Başına Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri Tahsilatı (₺)	1937,13	7	5126,15	9
8	Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatının Türkiye İçindeki Payı (%)	2,21	5	2,2	5

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	VII. REKABETÇİ VE YENİLİKÇİ KAPASİTE GÖSTERGELERİ	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	İl İhracatının Türkiye İçindeki Payı (%)	9,37	2	6,64	2
2	Kişi Başına İhracat (\$)	4097,56	2	3724,6	4
3	İmalat Sanayi İşyerlerinin Türkiye İçindeki Payı (%)	5,79	4	6,02	4
4	İmalat Sanayi Kayıtlı İşyeri Oranı (%)	23,53	2	19,12	2
5	Kişi Başına Sanayi Elektrik Tüketimi (Kwh)	2071,47	12	2574,08	13
6	Yeni Kurulan Şirket Sayısının Türkiye İçindeki Payı (%)	3,57	5	3,97	5
7	Yüz Bin Kişiye Düşen Marka Başvuru Sayısı	117,1	5	160,79	3
8	Yüz Bin Kişiye Düşen Patent Başvuru Sayısı	9,36	4	14,69	5
9	Yüksek Lisans ve Doktora Bitirenlerin Oranı (15+) (%)	0,83	19	1,53	24
10	Kişi Başına Toplam Tarımsal Üretim Değeri (₺)	1344,78	73	2829,68	74
11	Turizm ve Belediye Belgeli Konaklama Tes. Yatak Sayın Türkiye İçindeki Payı (%)	1,34	11	1,57	9

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özenen, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

SIRA NO	VIII. YAŞAM KALİTESİ GÖSTERGELERİ	2010		2018	
		ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI	ENDEKS DEĞERİ	İL SIRASI
1	Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	93	24	98	11
2	Kişi Başına Mesken Elektrik Tüketimi (Kwh)	607,12	13	657,55	21
3	On Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı	1040,72	20	1658,03	21
4	Kükürtdioksit (SO2) Ortalama Değeri (Uq/M3)	10	66	4	76
5	Partiküler Madde (PM 10) Ortalam Değeri (Uq/M3)	61	58	99	2
6	Sosyal Güvenlik Kapsamı Dışında Kalan Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (%)	7,09	81	7,2	79
7	Yüz Bin Kişide Suçun İşlendiği İle Göre Cezaevine Giren Hükümlüler	132,34	30	320,72	32
8	Kaba İntihar Sayısı (‰)	4,23	33	3,98	44

Kaynak: 2010'lu Yıllarda İllerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Performansı, Mesut Özener, Halim Yusuf Öztürk, Aralık 2020; Shf 111

I. İŞ VE ÇALIŞMA HAYATI

TOPLAM NÜFUS		SGK KAPSAMINDA BAKMAKLA YÜKÜMLÜ TUTULANLARIN SAYISI (2023)				ORAN (%)
		MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM	
Bursa	3.214.517	217.474	325.604	697.833	1.240.911	38,84
Türkiye	85.372.377	7.767.875	9.762.702	16.522.405	34.052.982	39,93

Kaynak: Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

TOPLAM NÜFUS		SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMINDA EMEKLİ AYLIĞI ALAN KİŞİ SAYISI (2023 /9)				ORAN (%)
		MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM	
Bursa	3.214.517	79.228	97.169	523.322	699.719	21,9
Türkiye	85.372.377	2.474.514	2.844.065	10.433.338	13.913.920	16,31

Kaynak: Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

TOPLAM NÜFUS		SGK KAPSAMINDA ÇALIŞAN KİŞİ SAYISI (2023/9)				SGK KAPSAMINDA ÇALIŞANLARIN TOPLAM NÜFUSA ORANI (%)
		MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM	
Bursa	3.214.517	95.595	118.405	833.752	1.047.752	32,79
Türkiye	85.372.377	3.649.448	3.102.492	18.815.210	25.567.150	29,98

Kaynak: Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

İŞSİZLİK ORANI 2023/12

	ORANI (%)
BURSA	8,3
TÜRKİYE	8,8

Kaynak: TÜİK 2023 Aralık İşsizlik Verileri

FAAL İŞ YERİ VE İŞÇİ SAYISI (2023)

İŞ YERİ SAYISI	İŞÇİ SAYISI
91.776	833.752

Kaynak: Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

İŞSİZLİK SİGORTASI İŞLEMLERİ

BAŞVURAN KİŞİ SAYISI	HAK EDEN KİŞİ SAYISI	ÖDEME MİKTARI (TL)
71.852	38.227	1.027.861.262

Kaynak: Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

İŞ-KUR KURSLARI

KURS PROGRAMI	KURSİYER
MESLEKİ EĞİTİM KATILIMCI SAYISI	-
TOPLUM YARARINA ÇALIŞMA PROJE	5.842
İŞBAŞI EĞİTİMİ KATILIMCI SAYISI	2.147
TOPLAM	7.989

Kaynak: Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

SENDİKAL FAALİYETLER: İmzalanan toplu iş sözleşmesi sayısı **81** olup **53** adet arabuluculuk talebi gerçekleşmiştir.

Kaynak: Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

AKTİF SİGORTALILARIN İL VE SİGORTALILIK TÜRÜNE GÖRE SIRALAMASI (2022)

SIRA	İLLER	TOPLAM AKTİF SİGORTALI (4/A)	TOPLAM AKTİ SİGORTALI (4/B)	TOPLAM AKTİF SİGORTALI (4/C)	TOPLAM AKTİF SİGORTALI (4-1/A,4-1/B,4-1/C)
1	İSTANBUL	5.332.090	692.429	368.783	6.393.122
2	ANKARA	1.484.750	192.708	405.184	2.082.642
3	İZMİR	1.058.147	174.111	174.858	1.407.116
4	BURSA	892.053	124.384	87.638	1.104.075
5	KOCAELİ	693.827	55.522	63.695	813.044
6	TÜRKİYE	19.814.531	3.252.606	3.277.097	26.344.234

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI İLLER SIRALAMASI (4-1/a, 4-1/b, 4-1/c) (2022)

SIRA	İLLER	SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI	AKTİF SİGORTALI SAYISI	GELİR VE AYLIK ALAN SAYISI	BAKMAKLA YÜKÜMLÜ SAYISI	GENEL SAĞLIK SİGORTASI KAPSAMINDA TESCİL EDİLENLER
1	İSTANBUL	15.838.948	6.393.122	2.629.345	5.871.995	944.522
2	ANKARA	5.668.020	2.082.642	1.079.519	2.186.993	318.866
3	İZMİR	4.435.679	1.527.030	1.031.485	1.575.800	301.364
4	BURSA	3.140.864	1.104.075	597.357	1.246.768	192.664
5	KOCAELİ	2.063.534	813.044	315.912	842.159	92.419
6	TÜRKİYE	84.178.654	26.344.234	13.933.020	34.813.357	9.088.043

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

GÖSTERGE	2022
TOPLAM AKTİF SİGORTALI SAYISI (4A,4B,4C)	1.104.075
TOPLAM İŞYERİ SAYISI	91.132
DAİMİ İŞYERİ SAYISI	85.065
DAİMİ İŞYERİNDEKİ ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	743.127
KAMU İŞYERİ SAYISI	1.100
KAMU İŞYERİNDEKİ ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	42.553
ÖZEL İŞYERİ SAYISI	90.032
ÖZEL İŞYERİNDEKİ ZORUNLU SİGORTALI SAYISI	766.506

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

ZORUNLU SİGORTALILARIN İL VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI (4-1/a, 4/b, 4-1/c)

SIRA	İL	ZORUNLU SİGORTALI		TOPLAM ZORUNLU SİGORTALI
		KADIN	ERKEK	
1	İSTANBUL	2.057.345	3.790	5.848.129
2	ANKARA	661.450	1.251.497	1.912.947
3	İZMİR	500.701	906.415	1.407.116
4	BURSA	345.646	668.604	1.014.250
5	KOCAELİ	227.485	521.958	749.443
6	TÜRKİYE	7.581.873	16.159.530	23.741.403

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜKETİCİ HAKEM HEYETİ KARARLARI

HAKEM HEYETİ	ALINAN KARAR SAYISI	LEHTE	ALEYHTE	GÖREVSİZLİK
İl Tüketici Hakem Heyeti	3.318	1.260	1.847	211
Osmangazi 1. İlçe Tüketici Hakem Heyeti	6.691	3.459	3.022	210
Osmangazi 2. İlçe Tüketici Hakem Heyeti	26	17	9	0
Yıldırım İlçe Tüketici Hakem Heyeti	4.095	1.953	2.050	92
İnegöl İlçe Tüketici Hakem Heyeti	2.008	1.044	915	49
Gemlik İlçe Tüketici Hakem Heyeti	2.661	1.851	722	88
Nilüfer İlçe Tüketici Hakem Heyeti	7.693	3.469	3.999	225
TOPLAM	26.492	13.053	12.564	875

Kaynak: Bursa Ticaret İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

BURSA ESNAF VE SANATKÂRLAR ODALARI BİRLİĞİ

İLÇESİ	ODA SAYISI	ÜYE SAYISI
BÜYÜKORHAN	1	281
GEMLİK	3	2.914
GÜRSU	2	1.364
HARMANCIK	1	167
İNEGÖL	11	8.391
İZNİK	2	2.063
KARACABEY	8	3.329
KELES	2	368
KESTEL	2	1.076
MERKEZ	49	57.862
MUDANYA	2	2.522
MUSTAFAKEMALPAŞA	11	4.197
ORHANELİ	2	488
ORHANGAZİ	2	3.360
YENİŞEHİR	3	1.876
TOPLAM	101	90.258

Kaynak: Bursa Ticaret İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

II. SANAYİ

ŞİRKET TÜRÜ				TOPLAM
ANONİM	LİMİTED	ŞAHİS	DİĞER	
11.498	44.707	8.673	3882	68.760

Kaynak: Bursa Ticaret İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

İLİMİZDEKİ İŞLETMELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI

SEKTÖRLER	İŞLETME SAYISI	DAĞILIM
HİZMETLER	8.196	14,83%
TEKSTİL VE HAZIR GİYİM	7554	13,67%
İNŞAAT	7595	13,74%
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK	5232	9,47%
SAVUNMA SANAYİ, OTOMOTİV VE DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI	3131	5,66%
BİLİŞİM, ELEKTRİK, ELEKTRONİK	2857	5,17%
MAKİNE	2626	4,75%
ULAŞTIRMA	2178	3,82%
DİĞER	23399	33,89%
TOPLAM	55276	100%

Kaynak: Bursa Sanayi ve Ticaret Odası

OSB'LERDEKİ FİRMA VE ÇALIŞANLARIN SEKTÖREL DAĞILIMI

SEKTÖRLER	FİRMA SAYISI	ÇALIŞAN SAYISI
TEKSTİL	870	60.271
OTOMOTİV VE YAN SAN.	335	69.893
MAKİNE	164	14.105
ELEKTRİK VE ELEKTRİKLİ ARAÇ	9	1.582
MOBİLYA VE ORMAN ÜRÜNLERİ	182	13.165
METAL	156	11.784
GIDA	59	5.685
KİMYA	170	9.402
AMBALAJ	30	2.224
DERİ	42	2.801
PETROL ÜRÜNLERİ	1	20
DİĞER (CAM, DÖKÜM VB.)	253	20.188
TOPLAM	2271	211.120

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

OSB SAYISI	17
FİRMA SAYISI	2.271
İSTİHDAM	211.120

KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ

KSS SAYISI	13
İŞYERİ SAYISI	6.483
İSTİHDAM	29.083

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu Kaynak: Bursa San.ve Tek. İl Müd. 2023 İl Brifing Raporu

BURSA SERBEST BÖLGESİ

SERBEST BÖLGE SAYISI	1
BÜYÜKLÜĞÜ (DÖNÜM)	908.239
FİRMA SAYISI (RUHSATLI 144)	138
İSTİHDAM	14.199
TİCARET HACMİ (\$)	2.877.800.000,00

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

**TÜRKİYE’NİN EN BÜYÜK SANAYİ KURULUŞLARI LİSTESİNDE
İLİMİZDEKİ FİRMA SAYISI**

	2020	2021	2022
İLK 500 FİRMA SAYISI	26	22	14
İKİNCİ 500 FİRMA SAYISI	36	40	33
TOPLAM	62	62	47

Kaynak: Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

YILLAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AÇILAN FİRMA SAYISI	4.275	3.813	4.347	5.000	5.829	5670
KAPANAN FİRMA SAYISI	1.285	1.206	1.197	1.555	1.548	1645

Kaynak: Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

SANAYİNİN DEVLET DESTEKLERİNDEN YARARLANMA DURUMU

SERMA YE TÜRÜ	YILLAR	BELGE SAYISI	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	SAĞLAYACAĞI İSTİHDAM
YABANCI SERMA YE	2019	29	1.138	513
	2020	22	4.214	919
	2021	29	1.894	1.111
	2022	21	719	527
	2023	23	7.364	1.005
YERLİ SERMA YE	2019	299	12.375	5.877
	2020	521	19.077	11.464
	2021	784	22.910	12.451
	2022	749	19.097	10.626
	2023	846	34.655	11.443

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

III. DIŞ TİCARET

İLİN İTHALAT - İHRACAT DEĞERLERİ, GEMLİK BÖLGE LİMAN BAŞKANLIĞININ FAALİYETLERİ

YILLAR	İTHALAT (Bin \$)	İHRACAT (Bin \$)	GELEN GİDEN GEMİ SAYISI	KONTEYNER SAYISI	
				Gelen	Giden
2019	7.481.623	10.299.084	3.982	214.099	214.405
2020	7.600.546	9.543.515	3.824	249.909	253.728
2021	8.549.246	11.638.567	3.956	451.946	459.666
2022	10.183.820	12.796.828	3.984	446.442	447.463
2023	10.625.230	12.735.722	3.870	407.442	400.347

Kaynak: Gemlik Bölge Liman Başkanlığı 2023 İl Brifing Raporu

İhraç Edilen Ürünler: Otomotiv ve yan sanayi, tekstil ve tekstil ürünleri, konfeksiyon, demir çelik ürünleri ve türevleri, gıda ürünleri, yaş meyve ve sebze ürünleri ile diğerleridir.

**İLİN YILLAR İTİBARIYLA
DIŞ TİCARETTEKİ PAYI**

KONUSU	TÜRKİYE	BURSA	BURSA'NIN TÜRKİYE DIŞ TİCARET HACMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)
2018			
İTHALAT	223.039.038	8.517.369	3,82
İHRACAT	168.023.391	11.150.864	6,64
DIŞ TİCARET HACMİ	391.062.429	19.668.233	5,03
2019			
İTHALAT	202.704.512	7.481.623	3,69
İHRACAT	171.530.675	10.299.084	6
DIŞ TİCARET HACMİ	374.235.187	17.780.707	4,75
2020			
İTHALAT	219.397.191	7.600.546	3,46
İHRACAT	169.481.945	9.543.515	5,63
DIŞ TİCARET HACMİ	388.879.136	17.144.061	4,41
2021			
İTHALAT	271.424.473	8.549.246	3,15
İHRACAT	225.291.385	11.638.567	5,17
DIŞ TİCARET HACMİ	496.715.858	20.187.813	4,06
2022			
İTHALAT	342.209.950	9.655.039	2,82
İHRACAT	235.247.081	12.167.605	5,17
DIŞ TİCARET HACMİ	577.457.031	21.822.644	3,77
2023			
İTHALAT	361.966.913	10.624.838	2,93
İHRACAT	255.627.429	12.710.130	4,97
DIŞ TİCARET HACMİ	617.594.342	23.334.968	3,77

Kaynak: TÜİK 2023 Dış Ticaret Verileri

İHRACAT MİKTARI AÇISINDAN İLK 10 ÜLKE

SIRA NO	FİRMA ADI	İHRACAT MİKTARI (BİN \$)	2023 PAYI
1	ALMANYA	2.409.833	% 14,9
2	FRANSA	1.962.759	12,10%
3	İTALYA	1.178.297	7,30%
4	İSPANYA	1.084.604	6,70%
5	ABD	788.059	4,90%
6	BİRLEŞİK KRALLIK	708.706	4,40%
7	ROMANYA	694.359	4,30%
8	HOLLANDA	501.584	3,10%
9	RUSYA	476.162	2,90%
10	POLONYA	416.849	2,60%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri 2023 İl Brifing Raporu

KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GSYİH

YILLAR	BURSA (\$)	TÜRKİYE (\$)
2020	9.376	8.598
2021	10.765	9.592
2022	11.591	10.569

Kaynak: TÜİK 2022 Kişi Başı Gelir Verileri

OTOMOTİV SEKTÖRÜ

TÜRKİYE -BURSA OTOMOTİV ÜRETİMİ				
	YIL	TÜRKİYE ÜRETİMİ ADET	BURSA ÜRETİMİ ADET	İLİN ÜLKE ÜRETİMİNDEKİ PAYI %
OTOMOBİL	2023	952.667	496.438	52%
KAMYON KAMYONET	2023	449.259	68.356	15%
OTOBÜS	2023	10.862	81	1%
MİNİMÜS	2023	55.605	429	1%
MİDİBÜS				

Kaynak: Bursa Otomotiv Sanayi Derneği

ULUDAĞ İHRACATÇILAR BİRLİĞİ
VERİLERİNE GÖRE
SEKTÖREL İHRACAT DEĞERLERİ

ÜRÜN ADI	2022 (1000 \$)	2023 (1000 \$)	DEĞİŞİM	PAY %
OTOMOTİV ENDÜSTRİSİ	6.696.921.250	7.203.753.139	8%	44%
HAZIR GİYİM VE KONFEKSİYON	1.681.978.971	1.544.516.607	-8%	10%
ÇELİK	1.273.993.080	959.523.031	-25%	6%
TEKSTİL VE HAMMADDELERİ	1.261.750.744	1.258.822.303	0%	8%
MAKİNE VE AKSAMLARI	1.259.396.490	1.390.628.315	10%	9%
MOBİLYA, KÂĞIT VE ORMAN ÜRÜNLERİ	876.966.973	857.207.408	-2%	5%
KİMYEVİ MADDELER VE MAMULLERİ	808.788.906	714.055.582	-12%	4%
DEMİR VE DEMİR DIŞI METALLER	719.362.362	630.696.969	-12%	4%
İKLİMLENDİRME SANAYİİ	497.668.810	529.395.757	6%	3%
ELEKTRİK- ELEKTRONİK	189.737.004	217.236.717	14%	1%
DİĞER SEKTÖRLER	869.525.761	896.743.078	3%	6%
TOPLAM	16.136.090.350	16.202.578.905	0,4%	100%

Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri 2023 İl Brifing Raporu

ULUTEK TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ

ULUTEK A. Ş			
KURULUŞ YILI	2005		
YER VE BÜYÜKLÜĞÜ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ KAMPÜS İÇİ/GÖRÜKLE-471.230 m2		
ORTAKLARI	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ (%51.004)		
	BURSA TİCARET VE SANAYİ ODASI (%41.985)		
	BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ (%6.813)		
	ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ (%0.198)		
AR-G FİRMA SAYISI	186		
AKADEMİSYENLERİN	KURDUĞU FİRMA SAYISI	36	
	ORTAK OLDUĞU FİRMA SAYISI	5	
MEVCUT PERSONEL SAYISI	AR-GE, YAZILIM	1015	
	DESTEK	86	
	KAPSAM DIŞI	69	
	TOPLAM PERSONEL SAYISI	1170	
PROJE SAYISI	BAŞARIYLA BİTEN PROJE	2349	
	DEVAM EDEN PROJE	315	
	SONUÇLANDIRILAMAYAN PROJE	128	
	TOPLAM PROJE SAYISI	2792	
PATENT SAYISI	ULUSAL PATENT	BAŞVURU SAYISI	89
		ALINAN PATENT SAYISI	35
	ULUSLARARASI PATENT	BAŞVURU SAYISI	23
		ALINAN PATENT SAYISI	3
İHRACAT (\$)	34.429.948,01		
2023 İHRACAT (\$)	2.385.542,72		
CİRO (TL)	3.601.872.845,92		

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

IV. BANKACILIK

İLLER İTİBARIYLA ŞUBE SAYISI

SIRA NO	İLLER	ŞUBE SAYISI		2017-2022 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM
		2017	2022		
1	İSTANBUL	2.833	2.506	-327	26,1
2	ANKARA	996	899	-97	9,4
3	İZMİR	728	660	-68	6,9
4	ANTALYA	416	392	-24	4,1
5	BURSA	383	347	-36	3,6
6	ADANA	239	218	-21	2,3
7	KONYA	240	218	-22	2,3
8	KOCAELİ (İZMİT)	231	210	-21	2,2
9	İÇEL (MERSİN)	193	183	-10	1,9
10	MUĞLA	185	178	-7	1,9

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

İLLERDE FAALİYET GÖSTEREN BANKA SAYILARI

SIRA NO	İLLER	BANKA SAYISI		2017-2022 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM
		2017	2022		
1	İSTANBUL	45	48	3	94,1
2	ANKARA	29	30	1	58,8
3	İZMİR	27	27	0	52,9
4	ADANA	23	23	0	45,1
5	ANTALYA	22	23	1	45,1
6	BURSA	25	23	-2	45,1
7	KAYSERİ	24	23	-1	45,1
8	GAZİANTEP	23	22	-1	43,1
9	DENİZLİ	21	21	0	41,2
10	ESKİŞEHİR	21	21	0	41,2

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

İLLERE GÖRE BANKALARDA ÇALIŞAN DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	ÇALIŞAN SAYISI		2017-2022 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM
		2017	2022		
1	İSTANBUL	83.276	84.728	1,7	45,1
2	ANKARA	17.910	16.547	-7,6	8,8
3	İZMİR	11.029	10.038	-9	5,3
4	KOCAELİ (İZMİT)	6.789	6.452	-5	3,4
5	ANTALYA	5.570	5.238	-6	2,8
6	BURSA	5.353	4.802	-10,3	2,6
7	ADANA	3.823	3.486	-8,8	1,9
8	KONYA	3.047	2.711	-11	1,4
9	SAMSUN	2.746	2.607	-5,1	1,4
10	GAZİANTEP	2.463	2.324	-5,6	1,2

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

İLLERE GÖRE MEVDUAT DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	MEVDUAT (Milyon TL)		2017-2022 % DEĞİŞME (\$)	% DAĞILIM
		2017	2022		
1	İSTANBUL	800.068	3.821.992	377,7	46
2	ANKARA	233.390	1.311.922	462,1	15,8
3	İZMİR	92.952	450.011	384,1	5,4
4	ANTALYA	41.395	284.462	587,2	3,4
5	BURSA	41.008	211.975	416,9	2,6
6	KOCAELİ (İZMİT)	26.212	168.097	541,3	2
7	ADANA	24.417	126.160	416,7	1,5
8	MUĞLA	19.452	111.213	471,7	1,3
9	İÇEL (MERSİN)	19.177	103.460	439,5	1,2
10	KONYA	17.695	102.591	479,8	1,2

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

İLLERE GÖRE KREDİ

SIRA NO	İLLER	KREDİ (Milyon TL)		2017-2022 % DEĞİŞME (\$)	% DAĞILIM
		2017	2022		
1	İSTANBUL	828.917	2.776.081	234,9	40,8
2	ANKARA	243.860	910.543	273,4	13,4
3	İZMİR	107.965	374.158	246,6	5,5
4	ANTALYA	73.739	273.918	271,5	4
5	BURSA	59.635	200.442	236,1	2,9
6	GAZİANTEP	46.220	189.248	309,5	2,8
7	KOCAELİ (İZMİT)	40.565	147.247	263	2,2
8	ADANA	36.597	145.231	296,8	2,1
9	KONYA	37.991	120.918	218,3	1,8
10	DENİZLİ	33.888	120.655	256	1,8

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

DOĞU MARMARA BÖLGESİNDE KREDİ DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	İHTİSAS KREDİLERİ (Milyon TL)							İHTİSAS DIŞI KREDİLER	TOPLAM
		TARIM	GYRMNKL	MSLKİ	DENZL	TURZ	DiĞER			
1	BİLECİK	658	72	3	0	19	359	8,38	9,492	
2	BOLU	1.513	109	6	0	47	520	11,114	13,309	
3	BURSA	6.638	857	37	2	278	4.100	188,529	200,442	
4	DÜZCE	1.137	116	4	0	65	708	9,871	11,901	
5	ESKİŞEHİR	4.261	140	5	0	79	712	42,843	48,039	
6	KOCAELİ	1.905	329	17	0	121	1.574	143,301	147,247	
7	SAKARYA	3.047	371	10	0	138	1.384	32,109	37,058	
8	YALOVA	397	37	1	0	56	191	10,564	11,246	
TOPLAM		19.556	2.031	82	2	804	9.549	446,711	478,734	

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

DOĞU MARMARA BÖLGESİNDE MEVDUAT DAĞILIMI

SIR A NO	İLLER	MEVDUAT TÜRLERİ (Milyon TL)							TOPLAM
		TASRF	RESMİ KRLŞ	TİCAR İ KRLŞ	BANK A	DÖVİZ TEVDİA T	DİĞER KRLŞ.	KIYMETL İ MADL. DEPO HESP.	
1	BİLECİK	3,47	319	993	0	1,578	439	1,107	7,907
2	BOLU	5,696	238	1,611	0	3,359	135	1,732	12,772
3	BURSA	69,591	1,79	48,653	1	74,238	2,793	14,908	211,975
4	DÜZCE	4,38	307	1,616	0	3,998	274	1,222	11,797
5	ESKİŞEHİR	21,403	758	8,95	1	19,562	957	5,58	57,212
6	KOCAELİ (İZMİT)	50,779	2,799	41,246	936	58,977	2,77	10,59	168,097
7	SAKARYA (ADAPAZARI)	15,773	427	5,475	0	14,235	1,121	4,333	41,365
8	YALOVA	6,454	420	977	0	6,331	291	1,233	15,706
	TOPLAM	177,546	7,058	109,522	936	182,278	8,78	40,706	526,83

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

V. KAMU GELİR/GİDER DURUMU

YILLAR İTİBARIYLA VERGİ GELİRLERİ

YIL	GELİR		
	TAHAKKUK (1000 TL)	TAHSİLÂT (1000 TL)	TOPLAM TAHSİLT İÇN.PAY
	-1	-2	(%)
2015	14.914.337	9.188.138	2,25
2016	18.844.643	14.474.608	2,73
2017	20.054.684	12.078.541	2,35
2018	19.811.556	13.639.062	2,2
2019	28.100.844	15.886.568	2,12
2020	30.580.316	19.574.408	2,35
2021	44.587.081	30.777.364	2,64
2022	78.772.819	58.013.714	2,47
2023	165.192.083	128.857.268	2,86

Kaynak: Bursa Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 İl Brifing Raporu

BURSA VERGİ DAİRESİNE KAYITLI MÜKELLEF SAYISI

YILLAR	Gelir Vergisi	Kurumlar Vergisi	Toplam
	Mükellef Sayısı	Mükellef Sayısı	Mükellef Sayısı
2019	177.860	32.730	218.928
2020	183.725	35.245	230.691
2021	192.594	38.006	243.998
2022	203.023	41.337	257.989
2023	208.495	44.441	266.793

Kaynak: Bursa Defterdarlığı 2023 İl Brifing Raporu

SIRA NO	İLLERE GÖRE 2023 GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNE KATKI SIRALAMASI				
	TÜRKİYE GENELİ	TAHAKKUK (1000 TL)	TAHSİLAT (1000 TL)	%	TOP.TAHSİLAT İÇ PAYI
	İLK 10 İLİMİZ	[1]	[2]	[2/1]	Payı (%)
1	İSTANBUL	2.396.534.338	2.141.772.326	89,37	47,59
2	ANKARA	676.734.748	453.273.941	66,98	10,07
3	KOCAELİ	511.532.282	485.300.407	94,87	10,78
4	İZMİR	503.775.216	430.516.480	85,46	9,57
5	BURSA	165.192.083	128.857.268	78	2,86
6	MERSİN	112.202.190	99.210.729	88,42	2,2
7	ANTALYA	89.844.352	73.588.026	81,91	1,63
8	TEKİRDAĞ	86.291.065	51.055.192	59,17	1,13
9	ADANA	69.504.722	47.429.495	68,24	1,05
10	HATAY	63.821.426	40.687.910	63,75	0,9

Kaynak: Bursa Gelir İdaresi Başkanlığı 2023 İl Brifing Raporu

VI. TARIM

TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ (ha)	1.088.638
TOPLAM TARIM ALANI (ha)	369.727,80
ORMAN VE FUNDALIK ARAZI (ha)	483.542,00
ÇAYIR VE MERA (ha)	22.976
SU YÜZEYLERİ (ha)	55.204,40
TOPLAM SULANABİLİR TARIM ALANI (ha)	290.456
TOPLAM SULANAN TARIM ALANI (ha)	155.072
HAYVAN VARLIĞI	
BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI	246.669
KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI	596.631
KEÇİ	76.609
KOYUN	520.022
KANATLI HAYVAN SAYISI	10.965.986
TAVUK SAYISI (BROİLER)	5.398.019
TAVUK SAYISI (YUMURTACI)	5.534.802
HAYVANSAL KAYNAKLI ÜRETİMLER	
KIRMIZI ET (TON)	33.317
BEYAZI ET(TON)	54.118
SÜT (TON)	531.684
YUMURTA (ADET)	1.355.351.271
BAL (TON)	1.142
BALMUMU (TON)	38
YÜN, KIL, TİFTİK(TON)	1.267
SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ	13.617.646
CİVCİV ÜRETİMİ(YUMURTA)	16.604.251
CİVCİV ÜRETİMİ(BROİLER)	27.315.877
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLER TOPLAMI	415
TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ SAYISI	344
SULAMA KOOPERATİFİ SAYISI	54
SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ SAYISI	17
KOOPERATİF BİRLİKLERİNE BAĞLI KOOP TOPLAMI	221
BURSA BÖLGESİ HAYVANCILIK KOOP.BİRLİĞİ	40
BURSA BÖLGESİ ORMANCILIK KOOP.BİRLİĞİ	90
BURSA BÖLGESİ TARIM KOOP.BİRLİĞİ	84
SU ÜRÜNLERİ KOOP BİRLİĞİ	7
YETİŞTİRİCİ BİRLİKLERİ ÜYE TOPLAMI (4 BİRLİK)	5.238
ÜRETİCİ BİRLİKLERİ ÜYE TOPLAMI (21 BİRLİK)	7.028

Kaynak: Bursa İl ve Tarım Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

ÜRÜN CINSİ	ÜRETİM (TON)
İÇ SULAR BALIK ÜRETİMİ	
AVCILIK	1.207
YETİŞTİRİCİLİK	249,6
DENİZ AVCILIĞI	
AVCILIK	12.116

Kaynak: Bursa İl ve Tarım Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

İLİN SULANAN ARAZİLERİNİN DAĞILIMI

KURUM ADI	SULANAN ARAZİ MİKTARI (HA)
DSİ	101.974
BUSKİ	38.824
ÜRETİCİLER TARAFINDAN	18.274
TOPLAM	155.072

Kaynak: Bursa İl ve Tarım Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

TARIMSAL GELİRİN ÜRÜN GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

ÜRÜN GRUBU	DEĞER (TL)
ÇKS'YE KAYITLI ÜRETİCİ	34.448
BITKİSEL ÜRETİM ALANI (2020)	159.944 HA
TARIMSAL GELİR (2020)	11.507.256 TL

Kaynak: Bursa İl ve Tarım Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

İLÇE BAZINDA TARIMSAL DESTEKLEMELER

İLÇESİ	ALAN BAZLI DESTEKLER (TL)	FARK ÖDEMELERİ (TL)	DİĞER TARIMSAL DESTEKLER (TL)	KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ (TL)	HAYVANCLIK DESTEKLERİ (TL)	TOPLAM (TL)
BÜYÜKORHAN	2.171.359	0	115.630	176.234	4.303.058	6.766.281
GEMLIK	1.794.084	309.414	91.797	154.990	392.452	2.742.737
GÜRSU	1.575.291	0	143.761	380.764	341.870	2.441.686
HARMANCIK	948.441	32.963	308.496	0	983.908	2.273.808
INEGÖL	10.502.538	2.168.961	7.411.703	161.852	6.132.518	26.377.572
IZNIK	3.274.145	1.225.193	262.208	255.612	595.074	5.612.232
KARACABEY	28.681.692	11.032.299	12.106.135	930.241	71.156.512	123.906.879
KELES	2.899.246	984	450.102	0	3.253.892	6.604.224
KESTEL	2.212.384	136.441	625.128	133.593	1.198.284	4.305.830
M.KEMALPAŞA	5.733.276	1.320.210	2.356.287	4.259.835	38.631.284	52.300.892
MUDANYA	19.865.451	1.194.276	1.689.698	455.688	2.601.867	25.806.980
NİLÜFER	4.053.163	2.233.527	4.768.111	124.127	1.594.363	12.773.291
ORHANELİ	2.075.813	0	208.811	174.141	3.133.495	5.592.260
ORHANGAZI	2.481.184	576.418	273.089	173.733	3.026.345	6.530.769
OSMANGAZI	2.394.594	56.711	329.480	94.492	3.304.183	6.179.460
YENİŞEHİR	17.534.303	3.683.168	12.170.495	689.464	36.590.516	70.662.946
YILDIRIM	259.272	0	2.241	0	314.577	576.090
TOPLAM	108.458.561	23.970.566	43.313.170	8.164.766	177.554.205	361.460.937

Kaynak: Bursa İl ve Tarım Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

**TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU BURSA İL
KOORDİNATÖRLÜĞÜ(TKDK) DESTEK VE YATIRIMLARI (2023)**

YATIRIM YERİ	PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM (Milyon TL)	TOPLAM HİBE (Milyon TL)
BÜYÜKORHAN	23	12,62	7,43
GEMLIK	4	12,43	5,57
GÜRSU	15	86,29	34,9
HARMANCIK	6	7,45	3,73
INEGÖL	41	65,51	29,19
IZNIK	27	59,51	31,56
KARACABEY	52	161,83	74,1
KELES	22	5,56	3,43
KESTEL	32	139,21	63,28
MUDANYA	34	54,59	27,17
M.KEMALPAŞA	81	120	57,7
NİLÜFER	15	19,67	8,8
ORHANELİ	14	19,98	8,74
ORHANGAZI	14	38,82	18,82
OSMANGAZI	14	30,19	12,22
YENİŞEHİR	47	63,57	26,47
YILDIRIM	2	2,34	1,04
TOPLAM	443	899,55	414,13

Kaynak: Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bursa İl Koordinatörlüğü 2023 İl Brifing Raporu

BURSA TARIMININ TÜRKİYE TARIMI İÇİNDEKİ YERİ

ÜRÜN ÇEŞİDİ	BURSA ÜRETİM ALANI (da)	BURSA ÜRETİM MİKTARI (TON)	TÜRKİYE SIRALAMASI	TÜRKİYE ÜRETİM MİKTARI (Ton)	TÜRKİYE ÜRETİM YÜZDESİ (%)
Meyveler (İçecek ve Baharatlı Bitkiler Dahil)					
AHUDUDU	7.671	6.393	1	6.652	96,11
BÖĞÜRTLEN	2.659	2.530	1	3.384	74,76
MAVİYEMİŞ	3.643	1.868	1	4.305	43,39
ARMUT	86.195	225.798	1	551.086	40,97
MUŞMULA	1.295	1.004	1	5.278	19,02
SOFRALIK ZEYTİNLER	440.110	187.692	2	938.217	20,01
KİVİ	7.544	14.243	2	13.750	14,13
KİRAZ	56.554	54.485	2	656.041	8,31
ERİK	22.802	27.701	2	348.750	7,94
AYVA	7.059	15.118	2	197.503	7,65
CEVİZ	91.062	16.111	2	335.000	4,81
NEKTARİN	27.253	45.340	3	204.671	22,15
ŞEFTALİ	60.677	105.586	3	803.514	13,14
İNCİR	29.983	27.976	3	350.000	7,99
ELMA (GOLDEN)	5.427	14.434	4	208.078	6,94
KIŞNIŞ	4	1	4	204	0,49
ÇİLEK	28.121	48.093	5	728.112	6,61
BİBER KURU	4.250	11.900	5	273.846	4,35

Sebzeler					
LAHANA (BRÜKSEL)	896	1.914	1	2.183	87,67
KUDRET NARI	40	40	1	84	47,62
BEZELYE (TAZE)	44.674	42.201	1	120.455	35,03
DOMATES (SALÇALIK)	135.462	1.265.206	1	5.045.144	25
FASÜLYE (TAZE)	38.339	67.849	1	519.713	13,05
BARBUNYA (TAZE)	3.546	5.168	2	45.717	11,3
ENGİNAR	5.845	7.457	3	40.815	18,27
KEREVİZ (KÖK)	1.651	3.281	3	25.818	12,7
ISPANAK	10.865	15.527	3	230.071	6,75
BİBER (SİVRİ)	21.572	64.318	3	979.180	6,6
SEMİZOTU	257	658	3	12.205	5,4
LAHANA (BEYAZ)	6.794	27.008	3	666.959	4,05
BROKOLİ	4.859	9.288	4	106.792	8,7
PEPİNO	2	9	4	125	7,2
KARPUZ	33.800	189.460	4	3.394.783	5,6
KABAK (SAKIZ)	5.967	24.903	4	590.362	4,22
KARNABAHAAR	6.339	15.592	5	239.857	6,5
DEREOTU	417	575	5	10.229	5,62
LAHANA (KIRMIZI)	2.886	8.932	5	238.363	3,74
Tarla Ürünleri					
ÜÇGÜL (YEŞİL OT)	60	105	1	117	89,74
BEZELYE (KURU)	2.442	563	2	2.392	23,53
İTALYAN ÇİMİ (YEMLİK)	52.160	320.897	4	2.122.105	15,12
BAKLA (KURU, İNSAN TÜKETİMİ İÇİN)	1.760	414	4	4.234	9,77
SALEP	13	5	4	117	4,27
SORGUM (YEŞİL OT)	2.282	8.236	5	117.076	7,03
YEM ŞALGAMI	3.735	16.225	5	268.890	6,03
BUĞDAY (HASIL/YEŞİLOT)	12.058	17.962	5	310.966	5,77
MISIR (SLAJ)	226.020	1.299.827	5	28.558.983	4,55
BAKLA (KURU, YEMLİK)	207	82	5	2.452	3,34

Kaynak: Bursa İl ve Tarım Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

EĞİTİM (2023-2024)

KONUSU	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI (*) (30.079'sı Açık Öğretim)	638.912	73.467	749.322
TOPLAM ÖĞRETMEN SAYISI (*)	33.384	7.817	41.213
TOPLAM OKUL SAYISI (*)	1393	634	2.027
TOPLAM DERSLİK SAYISI (*)	18.122	6.597	24.503
OKUL ÖNCESİ			
ÖĞRENCİ SAYISI	50.113	17.304	67.437
ÖĞRETMEN SAYISI	2.352	788	3.140
OKUL SAYISI (müstakil)	349	299	648
DERSLİK SAYISI	784	1.632	2.416
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	21	22	22
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	64	11	28
<i>(*) Öğrenci ve Okul Sayılarında; Okul öncesinde Anaokulu+Anasınıfı+ MEB dışı kurumların öğrenci sayıları dahildir. Derslik ve Öğretmen Sayısında ise; Okul öncesi anasınıfı derslik sayıları buldukları eğitim kademesinde sayılmıştır.</i>			
BÜNYESİNDE ANASINIFI OLAN KURUMLAR DA Yukarıdaki Okul Öncesi sayılarının içerisinde mevcuttur.			
ÖĞRENCİ SAYISI	17.397	3.414	20.811
ÖĞRETMEN SAYISI (Okul Öncesi Branşı)	934	254	1.188
OKUL SAYISI (Bünyesinde anasınıfı olan)	390	52	442
DERSLİK SAYISI (Anasınıfı olarak kullanılan)	638	240	878
İLKOKUL			
ÖĞRENCİ SAYISI	191.980	17.710	209.649
ÖĞRETMEN SAYISI	8.716	1.835	10.551
OKUL SAYISI	410	93	503
DERSLİK SAYISI	6.788	1.755	8.543
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	22	10	20
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	28	10	25
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI			
NORMAL	280	93	373
İKİLİ	130	-	130
ORTAOKUL			
ÖĞRENCİ SAYISI (Açık Öğretim 2.632 hariçtir.)	175.299	17.430	192.729
ÖĞRETMEN SAYISI	10.778	2.107	12.885
OKUL SAYISI	370	101	471
DERSLİK SAYISI	4.593	1.337	5.930
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	16	8	15
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	38	13	32
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI			
NORMAL	283	100	383
İKİLİ	87	-	87

ORTAÖĞRENİM			
ÖĞRENCİ SAYISI (Açık Öğretim 27.447hariçtir.) (87828 MESEM Öğrencisi dahil)	228.942	20.445	249.387
ÖĞRETMEN SAYISI	11.550	3.087	14.637
OKUL SAYISI	257	148	405
DERSLİK SAYISI	5.620	1.994	7.614
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	20	7	17
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	40	10	32
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI			
NORMAL	251	147	398
İKİLİ	114		114
GENEL ORTAÖĞRENİM			
ÖĞRENCİ SAYISI	63.261	18.936	82.197
ÖĞRETMEN SAYISI	4.081	2.933	7.014
OKUL SAYISI	87	140	227
DERSLİK SAYISI	1.899	1.829	3.728
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	16	6	12
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	33	10	22
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI			
NORMAL	85	139	224
İKİLİ	2	-	2
MESLEKİ ORTAÖĞRENİM (MESLEK+İMAM HATİP L. ÖZEL EĞİTİ MESLEK)			
ÖĞRENCİ SAYISI	165.681	1509	167.190
ÖĞRETMEN SAYISI	7.469	154	7.623
OKUL SAYISI	170	8	178
DERSLİK SAYISI	3.721	165	3.886
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	22	10	22
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	45	9	43
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI			
NORMAL	167	8	175
İKİLİ	3	0	3
<i>(**)Toplam rakamı genel ortalamayı göstermektedir.</i>			
YATILI BÖLGE İLKÖĞRETİM OKULLARI			
ÖĞRENCİ SAYISI	267	-	267
ÖĞRETMEN SAYISI	40	-	40
DERSLİK SAYISI	24	-	24
YATILI OKUL SAYISI	2	-	2
DİĞER EĞİTİM VERİLERİ			
FATİH PROJESİ İLE DAĞITILAN TABLET BİLGİSAYAR SAYISI		-	
ÖZEL DERSHANE VE KURS SAYISI	-	11.624	11.624
ÖZEL DERSHANE VE KURLARDAKİ KURSİYER SAYISI	-	220.189	220.189
ÖZEL DERSHANE VE KURLARDAKİ ÖĞRETMEN SAYISI	-		

	PANSİYON	YURT	PANSİYON	ÖZEL YURT
KURUM SAYISI	49	-	62	
YATAK KAPASİTESİ	6.325	-	4152	
YARARLANAN ÖĞRENCİ SAYISI	2.968	-	1407	
BOŞ YATAK KAPASİTESİ	53,08%	-	2745	

TAŞIMALI EĞİTİM				
İLKÖĞRETİM				
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	226			
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	6.695			
ÖĞRENCİ TAŞINAN TOPLAM OKUL SAYISI	-			
ÖĞRENCİSİ TAŞINAN OKULSUZ YERLEŞİM BİRİMİ SAYISI	575			
ORTAÖĞRETİM				
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	94			
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	5.450			
ÖZEL EĞİTİM				
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	393			
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	6.012			

Kaynak: Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

YÜKSEK ÖĞRETİM (2022-2023)

Devlet Üniversitesi : 2
Vakıf Üniversitesi : 1

ÜNİVERSİTE ADI	ENSTİTÜ	FAKÜLTE	Y. OKUL	MYO	KONSER-VATUAR	ÖĞRENCİ SAYISI	AKADEMİK PERSONEL SAYISI	İDARİ PERSONEL SAYISI
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	4	15	2	15	1	73.037	2311	2355
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1	6	1	-	-	11.383	542	341
MUDANYA ÜNİVERSİTESİ	1	3	-	1	-	951	78	32
TOPLAM	6	24	3	16	1	85.371	2.931	2.728

Kaynak: Bursa Uludağ Üniversitesi 2023 İl Brifing Raporu, Bursa Teknik Üniversitesi 2023 İl Brifing Raporu, Mudanya Üniversitesi 2023 İl Brifing Raporu

YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİ YURTLARI

YURDUN ADI	İLÇESİ	KAPASİTE
ULUDAĞ KIZ YURDU	Nilüfer	1658
HALİME HATUN KIZ ÖĞRENCİ YURDU	Nilüfer	1779
NİLÜFER HATUN KIZ ÖĞRENCİ YURDU	Nilüfer	584
MALHUN HATUN KIZ ÖĞRENCİ YURDU	Nilüfer	191
GEMLİK ÖĞRENCİ YURDU (KARMA)	Gemlik	520
EMİR SULTAN ERKEK ÖĞRENCİ YURDU	Nilüfer	2152
SÜLEYMAN ÇELEBİ YURDU	Nilüfer	9282
MEHMET ZAHİT KOTKU ERKEK YURDU	Nilüfer	654
KARACABEY YURDU	Karacabey	484
ULU ŞEHİR YURDU	Nilüfer	3322
ŞİRİN HATUN ÖĞRENCİ YURDU	İnegöl	636
GÜLRÜH HATUN ÖĞRENCİ YURDU	Nilüfer	280
GENEL TOPLAM		12.260

Kaynak: Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

ENERJİ

YILLAR	TÜKETİM (Bin Mwh)	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN TÜKETİM(Kwh)
2019	11.740.098	3,842
2020	12.403.518	4,058
2021	13.621.236	4.327
2022	14.701.668	4.602

Kaynak: TEİAŞ 2.Bölge Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

İlimizin Türkiye üretimindeki payı % 2,10 olup tüketimindeki payı ise %4,55'dir.

Türkiye üretimi 320.171.584.381 kWh, tüketimi ise 322.875.543.171 kWh'dır.

2023 YILI	BURSAGAZ	AKSAGAZ	İNGAZ	TOPLAM
MESKEN ABONE SAYISI	846.832	48.034	106.552	1.001.418
MESKEN TÜKETİM MİKTARI (m ³)	675.548.876	36.316.000	97.640.535	809.505.411
SANAYİ ABONE SAYISI	202	45	23	270
SANAYİ TÜKETİM MİKTARI (m ³)	188.169.308	59.708.000	239.732.792	487.610.100
DİĞER ABONE (TİCARİ, VS.) SAYISI	25.095	1.354	4.666	31.115
DİĞER TÜKETİM MİKTARI (m ³)	171.871.227	5.562.000	13.176.990	190.610.217
TOPLAM ABONE SAYISI	872.129	49.433	111.241	1.032.803
TOPLAM TÜKETİM MİKTARI (m ³)	1.035.589.411	101.586.000	350.550.317	1.487.725.728

Kaynak: Bursagaz, Aksagaz, Ingaz Genel Müdürlükleri

SAĞLIK

TEMEL VERİLER	HASTANE SAYISI	MEVCUT YATAK SAYISI
YATAKLI TEDAVİ KURUMLARI	46	8556
Devlet Hastaneleri	23	5.723
Tıp Fakültesi Hastanesi	1	900
Özel Hastaneler	22	1.933
TOPLAM HEKİM SAYISI		7.007
	Uzman Hekim	3.699
	Pratisyen Hekim	1.755
	Asistan Hekim	1.553
DİŞ HEKİMİ SAYISI		1.638
ECZACI SAYISI		1.428
TOPLAM AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ		244
TOPLAM ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ İSTASYONU		98
HEMŞİRE SAYISI		7.787
	Devlet Hastaneleri	5.411
	Özel Sağlık Kuruluşları	1.419
	Üniversite Hastaneleri	957
EBE SAYISI		1.784
	Devlet Hastaneleri	1.599
	Özel Sağlık Kuruluşları	157
	Üniversite Hastaneleri	28
AİLE HEKİMLİĞİ BİRİMİ SAYISI		980
HEKİM BAŞINA DÜŞEN NÜFUS		864
YATAK BAŞINA DÜŞEN NÜFUS		373
AMBULANS SAYISI		260
ANNE ÖLÜM ORANI (YÜZ BİNDE)		11,52
BEBEK ÖLÜM ORANI (BİNDE)		6,2
DİĞER SAĞLIK PERSONELİ SAYISI		7.609
	Devlet Hastaneleri	5.392
	Özel Sağlık Kuruluşları	1.790
	Üniversite Hastaneleri	427
DİĞER PERSONEL SAYISI		9.696
TOPLAM SAĞLIK PERSONELİ SAYISI		36.949
	Devlet Hastaneleri	23.650
	Özel Sağlık Kuruluşları	9.685
Üniversite Hastaneleri		3.614

Kaynak: Bursa İl Sağlık Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

SOSYAL HİZMETLER

KURULUŞ ADI	HİZMET ÖZELLİĞİ	KAPASİTESİ	MEVCUT DURUM
1. KADIN KONUKEVİ	Mağdur Kadın	40	30
2. KADIN KONUKEVİ	Mağdur Kadın	20	13
3. KADIN KONUKEVİ	Mağdur Kadın	26	21
ÇOCUK EVLERİ KOORDİNASYON MERKEZİ (25 EV)	6-18 Yaş Kız/Erkek	109	76
DR. RÜŞTÜ BURLU ÇOCUK EVLERİ SİTESİ	13-18 yaş Erkek	35	28
SIRAMEŞELER SEVGİ EVLERİ SİTESİ	0-6 yaş Karma, 7-12 yaş Kız-Erkek, 13-18 yaş Kız	90	101
OVAAKÇA ÇOCUK DESTEK MERKEZİ	13-18 yaş Kız	30	23
KESTEL ÇOCUK DESTEK MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ	Kız/Erkek	36	36
YENİCE BA. REHABLTSY VE AİLE DAN. MERKEZİ	7-18+ Karma Zihinsel	84	82
YENİŞEHİR HUZUREVİ YAŞ. BAK. VE REH. MRK.	60 yaş üstü	88	95
HASAN ÖZTİMUR HUZUREVİ	60 yaş üstü	120	132
İZNİK ÜLKER AKTAR HUZUREVİ	60 yaş üstü	71	70
ALİ OSMAN HUZUREVİ YAŞLI BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ	60 yaş üstü	-	-
İNEGÖL FATMA GÖZTEPE HUZUREVİ YAŞLI BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ	60 yaş üstü	52	60
TOPLAM		801	767

Kaynak: Bursa İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 2023 Yılı İl Brifing Raporu

ŞİDDETİ ÖNLEME VE İZLEME MERKEZİ

YILLAR	Hizmet Türleri			Hizmet Alan Kişi Sayıları				Tedbir Kararı Sayıları		
	Rehberlik Verilen Kişi	Psiko-Sosyal Destek Verilen	Kadın	Kadın	Erkek	Çocuk	TOPLAM	Koruyucu Tedbir Kararı	Önleyici Tedbir Kararı	TOPLAM Tedbir
			Konukevi İşlemi							
2021	27.676	86	841	16824	1881	727	19.432	487	12.426	12.913
2022	28.221	56	982	12.039	1.815	594	14.448	417	13.008	13.425
2023	23.776	188	898	14.019	1.495	350	15.864	380	11.292	11.672

Kaynak: Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün 2023 İl Brifing Raporu

İSTATİSTİKİ BİLGİLER	2021	2021	2023
SOSYAL EKONOMİK DESTEK ÖDEMESİ			
Hizmetten Yararlanan Çocuk Sayısı	3.917	4.383	3.914
Farklı Hizmetlere/Kurumlara Yönlendirilen	3.897	2.987	2.125
SED Alırken KMÇ Durumuna Düşen Çocuk Sayısı	33	29	45
TOPLAM Sosyal Ekonomik Destek Ödemesi	50.014.947,25	77.812.482	211.225.416
EVLAT EDİNME HİZMETLERİ			
Başvuru Sayısı	51	57	137
Kabul Edilen Aile Sayısı	30	20	16
Aile Yanına Yerleştirilen Çocuk Sayısı	33	36	23
Sırada Bekleyen Aile Sayısı	30	32	41
KORUYUCU AİLE HİZMETLERİ			
Başvuru Sayısı	97	79	394
Reddedilen Sayısı	2	7	39
Mevcut Koruyucu Aile Sayısı	201	229	260
Koruyucu Aile Yanındaki Çocuk Sayısı	237	271	307
Eşleştirme Bekleyen Aile Sayısı	15	2	7
Koruyucu Aile Ödemesi	6.527.397	12.317.942	22.126.853
ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMETLERİMİZ			
Kişi Başı Aylık Ödeme	1.797,97	3.336,03	5.097,96
Aylık Ödeme Yapılan Kişi	14.660	16.060	16.126
Son Ay Ödeme Tutarı	26.370.825 TL	52.944.318 TL	81.554.176
Toplam Ödeme	305.940.798 TL	489.285.542 TL	892.967.271
Engelli Kimlik Kartı	7.089	10.476	8.647
YAŞLILARA YÖNELİK HİZMETLERİMİZ			
Resmi Huzurevleri			
Kapasite (Resmi)	331	331	331
Kuruluş Sayısı (Resmi)	4	4	4
Hizmet Alan Yaşlı	343	353	357
Müracaat Eden	433	585	816
Toplam Sırada Bekleyen	149	305	425
Özel Huzurevleri			
Kapasite	393	326	326
Kuruluş Sayısı	4	3	3
Hizmet Alan Yaşlı	254	293	307
Diğer Huzurevleri (Belediye, Vakıf vb.)			
Kapasite	352	541	435
Kuruluş Sayısı	2	4	4
Hizmet Alan Yaşlı	254	272	333
ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER			
Şehit Yakını Ziyareti	433	1.021	1.291
Gazi Ziyareti	626	896	1.453
Psiko-Sosyal Destek	795	1.520	1.262
Sosyal Hizmet Faaliyeti	5	6	26
Ücretsiz Seyahat Kartı Başvuru	7.099	7.458	7.947
İstihdam Başvurusu	779	810	872
İstihdam Edilen	658	688	731

Kaynak: Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün 2023 İl Brifing Raporu

YARDIM TÜRÜ	KİŞİ SAYISI	TUTARI
		(TL)
Gıda Yardımı	168590	26.673.786,60
Giyim Yardımı	3080	763.865,00
Yakacak	10834	2.878.829,97
Sağlık Yardımları	4166	1.114.007,94
Eğitim Yardımı	47992	20.420.734,63
Taşınmalı Eğitimi Yardımları	268	198.446,00
Öğrenci Yurdu İşl.	0	0
Geçimini Temin Edici Yardımları	111540	32.708.772,73
Proje-İş Kurma Yardımları (SYDGM)	0	0
Proje-İş Kurma Yardımları (Vakıf)	418	763.688,10
Engellilere Yap. Yrd.	69	213.933,83
Aşevi	91	277.962,72
Geçici Nakdi Yardım (Yol)	9653	3.646.374,00
Sürekli Nakdi Yardımları	0	0
Diğer Geç. Nakdi Yardımları	8967	4.901.131,85
Tamirat Onarım	63	321.793,96
Yangın	63	485.309,40
Barınma	2090	1.954.037,47
Afet Yardımları	4803	7.637.225,75
Diğer Yardımları	5305	7.807.943,25
TOPLAM	377992	112.767.843,20

Kaynak: Bursa İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 2023 Yılı İl Brifing Raporu

SYDV'LARINDAN YARARLANANLARIN İLÇELERE DAĞILIMI

SIRA NO	İLÇE ADI	İLÇE NÜFUSU	YARARLANAN SAYISI	İLÇE NÜFUSUNA ORANI (%)	YARDIM TUTARI (TL)	KİŞİ BAŞI ORTALAMA YARDIM
1	MERKEZ		3.112		6.347.649,90	2.039,73
2	BÜYÜKORHAN	8.940	2.108	24%	1.313.959,33	623,32
3	GEMLİK	120.245	3.789	3%	4.032.044,25	1.064,14
4	GÜRSU	102.601	15.528	15%	4.340.320,20	279,52
5	HARMANCIK	5.979	1.667	28%	860.916,22	516,45
6	İNEGÖL	294.485	8.453	3%	9.405.683,88	1.112,70
7	İZNİK	44.236	14.443	33%	2.557.878,20	177,1
8	KARACABEY	84.907	20.974	25%	5.944.870,21	283,44
9	KELES	10.955	614	6%	471.890,01	768,55
10	KESTEL	74.109	12.232	17%	2.392.826,37	195,62
11	MUDANYA	108.011	7.764	7%	7.015.110,09	903,54
12	M.KEMALPAŞA	102.284	3.216	3%	2.189.273,73	680,74
13	NİLÜFER	536.365	26.280	5%	10.488.951,12	399,12
14	ORHANELİ	18.543	1.849	10%	932.685,67	504,43
15	ORHANGAZİ	81.110	4.245	5%	3.250.563,26	765,74
16	OSMANGAZİ	891.250	132.556	15%	29.407.700,17	221,85
17	YENİŞEHİR	54.844	7.791	14%	1.703.464,78	218,65
18	YILDIRIM	655.856	111.371	17%	20.112.055,81	180,59
	GENEL TOPLAM	3.194.720	377.992	12%	112.767.843,20	298,33

Kaynak: Bursa İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 2023 Yılı İl Brifing Raporu

TURİZM

YILLAR		2019	2020	2021	2022	2023
TESİSE GİRİŞ	YERLİ TURİST	1.249.433	712.568	770.140	884.620	945.626
	YABANCI TURİST	397.798	109.423	147.231	327.130	294.099
TOPLAM		1.647.231	821.991	917.371	1.211.750	1.239.725
GECELEME	YERLİ TURİST	2.167.228	1.247.951	1.361.065	1.593.120	1.646.140
	YABANCI TURİST	826.037	235.497	352.978	749.517	608.552
TOPLAM		2.993.265	1.483.448	1.714.043	2.342.637	2.254.692
ORTALAMA KALMA SÜRESİ		1,81	1,81	1,87	1,93	1,81

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

TESİSLER	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
TURİZM İŞLETME BELGELİ TESİS	103	7.139	14.570
TURİZM YATIRIM BELGELİ TESİS	18	1.780	3.776
BELEDİYE BELGELİ TESİS	199	4.497	9.438
TOPLAM	320	13.416	27.784

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

SPOR

SPOR TESİSLERİ, KULÜPLER VE SPORCULAR

İSTATİSTİKİ BİLGİLER	2021	2021	2023			
TESİS VE KULÜP VERİLERİ						
SPOR TESİSLERİ	71	72	95			
SPOR KULÜBÜ	722	792	827			
SPOR SALONU	23	23	24			
FEDERASYON	64	64	63			
GENÇLİK MERKEZİ	6	7	6			
GENÇLİK MERKEZİ ÜYE SAYISI	80.387	82.273	86.741			
SPORCU VERİLERİ						
LİSANSLI SPORCU	251.019	275.116	293.241			
FAAL SPORCU	22.908	31.790	31.076			
MÜSABAKA VE ÖDÜL VERİLERİ						
İLİMİZDE DÜZENLENEN MÜSABAKA	2279	9972	11.383			
İLİMİZDE DÜZENLENEN ULUSAL MÜSABAKA	780	843	1.045			
İLİMİZDE DÜZENLENEN YEREL MÜSABAKA	1476	9097	10.233			
İLİMİZDE DÜZENLENEN ULUSLARARASI MÜSABAKA	23	32	105			
ALINAN ULUSLARARASI BAZDA ÖDÜL	62	138	155			
ALINAN ULUSAL BAZDA ÖDÜL	374	465	493			
ALINAN MADALYA SAYILARI						
CİNSİ	ULUSAL	ULUSLAR-ARASI	ULUSAL	ULUSLAR-ARASI	ULUSAL	ULUSLAR-ARASI
ALTIN MADALYA	82	18	145	47	188	35
GÜMÜŞ MADALYA	120	20	152	51	155	57
BRONZ MADALYA	172	24	168	40	190	63
TOPLAM	436		603		648	

Kaynak: Bursa Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

ULAŞTIRMA

TOPLAM KARA YOLU UZUNLUĐU: 1.241 km

Devlet Yolu Uzunluđu : 432 km
İl Yolu Uzunluđu : 618 km
Oto Yolu Uzunluđu : 191 km

DEMİR YOLU UZUNLUĐU: Ankara ve İstanbul bağlantılı olarak hızlı tren yapım çalışmaları devam etmektedir.

DENİZ YOLU TAŞIMACILIĞI

YERİ	LİMAN SAYISI	İSKELE SAYISI	GELEN/GİDEN GEMİ SAYISI	YÜKLEME (Ton/Yıl)	BOŞALTMA (Ton/Yıl)
MUDANYA	1	2	-	-	-
GEMLİK	5	5	3870	1.307.729	4.511.439

- Mudanya -İstanbul arasında İDO ve BUDO deniz otobüsü seferleri ile yolcu ve araç taşınması yapılmaktadır. 2023 yılı içerisinde toplam 1.626.859 yolcu taşınmıştır.
- Gemlik limanlarına konteyner yükleme 400.347 adet, konteyner boşaltması 407.442 adettir.

Kaynak: Mudanya Liman Başkanlığı 2023 İl Brifing Raporu ve Gemlik Bölge Liman Başkanlığı 2023 İl Brifing Raporu

HAVA YOLU ULAŞIMI

YENİŞEHİR HAVALİMANI	UÇUŞ SAYISI	YOLCU SAYISI
İÇ HAT	16740	173.947
DIŞ HAT	255	21.468
TOPLAM	19.995	195.415

Kaynak: DHMİ Bursa Yenişehir Havalimanı 2023 İl Brifing Raporu

MOTORLU KARA TAŞITLARI

YILLAR	OTOMOBİL	MINİBÜS	OTOBÜS	KAMYONET	KAMYON	DIĐER	TOPLAM
2015	398.668	12.432	9.046	142.497	25.771	144.237	732.651
2016	451.246	13.802	8.907	186.249	20.508	170.215	850.927
2017	473.250	14.173	8.734	161.616	27.976	158.237	843.986
2018	496.823	14.797	8.507	168.119	20.877	181.701	890.824
2019	509.047	15.085	8.152	170.965	20.903	189.291	913.443
2020	535.851	15.666	8.135	177.478	21.026	200.647	958.803
2021	565.757	15.669	7.878	186.720	21.424	214.912	1.012.360
2022	588.866	15.966	7.813	194.645	22.018	234.878	1.064.186
2023	629.731	16.718	7.907	205.406	22.560	101.348	1.157.310

Kaynak: Bursa İl Emniyet Müdürlüğü 2023 İl Brifing Raporu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

T.C. BURSA VALİLİĞİ

ADRES:

Hocaalızade Mh. 6. Kültür Sok. No: Heykel
Osmangazi/BURSA

BİLGİ İÇİN:

bursa@icisleri.gov.tr

Santral (PBX): 0(224) 225 19 00 – 0(224) 222 60 00

Fax. 0(224) 225 40 07